

Posudek školitele na disertační práci a průběh doktorského studia

Mgr. Mario Kubaše

Mgr. Mario Kubaš nastoupil do doktorského studia oboru Kulturologie v roce 2008, v průběhu studia se v první fázi zaměřil na proměny kulturní politiky ve vztahu ke změnám kulturně-ekonomického pojetí společnosti a v tomto rámci na problematiku statistické indikace kulturních jevů a procesů. Jeho celkové odborné zaměření obecně vycházející z tématu disertační práce – Kulturní kreativita a kreativní průmysly – se v průběhu studia odrazilo v hlubším osvojení relevantních zahraničních přístupů k problematice kreativních průmyslů, zejména britské a francouzské provenience. Aktivně pracoval s bibliografickými zdroji, které jsou v České republice dosud velmi málo známé.

Soustředil se zejména na otázky související s celoevropským problémem současné kulturní politiky, tj. na projevy krize tzv. demokratizace kultury. Konfrontace nových ekonomických přístupů ke kultuře a převládajícího edukativního pojetí kulturní politiky byla předmětem jednání mezinárodní konference v Grenoblu „Culture, territoires et société en Europe: Les politiques culturelles en question“, které se zúčastnil.

Dále se aktivně zaměřoval na evaluaci kultury a kulturní politiky. Na toto téma publikoval několik článků, zpracoval expertní zprávu pro Ministerstvo kultury a v rámci výzkumného projektu NAKI „Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR“ působil jako koordinátor kulturní statistiky. V následujících fázích doktorského studia se M. Kubaš zaměřil na studium vnějších podmínek a ekonomického prostředí kultury, na analýzu pozitivních a negativních ekonomických externalit z hlediska možností rozvoje kreativních průmyslů.

Zevrubně se zabýval zejména fenoménem kulturní kreativity, považovaným v rozvinutých zemích za klíčový diferenciál současných proměn jak na poli kultury, tak na poli ekonomiky. Kreativitu zkoumal z několika hledisek, za nejdůležitější považují reflexi ekonomickou v rámci tzv. kreativní ekonomiky a reflexi regionalistickou, kulturně-politickou. Dílčí výstupy svého studia a průběžně zpracovávané pasáže své disertační práce M. Kubaš uplatnil v rámci účasti na několika konferencích (*Urbanus – Praha 2010, Brno 2011*) aj.), kde vedl několik diskuzních panelů na téma kulturní politiky, umění či kreativní ekonomiky.

M. Kubaš byl v průběhu studia na FF UK zapojen do výuky předmětů orientovaných v rámci Katedry kulturologie na problematiku lokální a regionální kultury a ekonomiky kultury, kde prezentoval několik tematicky specializovaných přednášek a cvičení. Externě působil na Vysoké škole

ekonomické, kde se ve studijním oboru ARTS-management věnoval problematice ekonomiky kultury a kulturních průmyslů. V rámci jeho pedagogického zapojení vysoce hodnotím jeho odborné zaujetí, preciznost v přípravě přednášek a cvičení a schopnost atraktivní prezentace tématu.

Student plnil bez problémů studijní plán, státní zkoušky z filozofie a francouzského jazyka složil dle časového plánu. V obou zkouškách se zaměřil na témata související s předmětem práce, v případě filozofie na kořeny kulturní politiky a její ambivalentní úlohu ve společnosti v dílech Platóna a Aristotela, v případě francouzského jazyka na současné texty revidující francouzskou kulturní politiku, kterou považuje za předobraz české kulturní politiky.

Zpracování disertační práce probíhalo kontinuálně a v souladu se studijním plánem. Ve vstupních partiích práce se M. Kubaš věnuje zejména teoretickému uchopení tématu na základě důkladného zmapování současných přístupů k ekonomice kultury a studia zejména britských, francouzských a amerických publikací. Vzhledem k novosti tématu v české kulturologii a téměř neexistenci literatury české provenience hodnotím zejména autorovu schopnost systematizovat poznatky roztržité ve velkém množství publikací do logicky utříděného a přehledného textu, který rámuje hlavní problémy současného ekonomického nazírání na kulturu a hodnotí přínos jednotlivých autorů. Ocenit lze i úsilí, které autor věnuje terminologii i jeho snahu o sjednocení a český výklad jednotlivých pojmů.

Schopnost autora vyrovnat se s problematikou nového ekonomického pojetí kultury i v širším kontextu filozofie a politologie přispívá k přesvědčivosti práce. V tomto ohledu není na závadu menší vyváženost zpracování jednotlivých témat. V následujících pasážích autor zhodnocuje poznatky získané během studia v oblasti statistické indikace kulturních jevů a procesů. Informačně bohatá je především analýza nových metodik kulturní statistiky v Evropské Unii a procesů modernizace statistického rámce UNESCO. Je pochopitelné, že přenos zahraničních zkušeností do české kulturní praxe nemůže být okamžitý a přímočarý, přesto lze rozbor a systemizaci hlavních nutných změn v této oblasti považovat za inspirativní. Hlavní váha disertační práce nicméně spočívá v ekonomickém vyhodnocení jednotlivých aktivit, které ve svém celku zakládají nejenom rozvojový potenciál společnosti ve vztahu k nové kulturní tvorbě, ale i ve vazbě na využití kulturního dědictví, v tomto rámci chápaného jako její základní ekonomický kapitál. Autor se postupně věnuje, byť v rozdílné hloubce a rozsahu, jednotlivým aspektům kulturní tvorby. Kreativitu chápe v tomto kontextu jako základní předpoklad rozvojové dynamiky a konkurenceschopnosti jednotlivých společností v současném postindustriálním globalizovaném světě. Přestože je v tomto směru ovlivněn zejména západními autory, nevyhýbá se srovnání se

situací v České republice, na základě statistických ukazatelů hodnotí stupeň rozvoje kreativních průmyslů v ČR ve vztahu k hlavním ukazatelům jejího ekonomického a sociálního rozvoje. Na základě provedeného srovnání pak vyhodnocuje hlavní faktory, které intervenují do rozvoje kulturní spotřeby ve vazbě na komplex kulturních aktivit. Závěr práce je pak věnován vytipování hlavních cest dalšího směřování kulturní politiky v zájmu udržení a ekonomizace kulturního dědictví, rozvoje kulturní tvorby a jejich zhodnocení v rámci kreativních průmyslů.

Disertační práce Mgr. Maria Kubaše je orientována na dosud málo zpracované téma, je založena na důkladném studiu především zahraniční literatury a ve svých závěrech se opírá o expertizní studie a publikace katedry kulturologie v oblasti kulturní politiky. Je psána čtivým jazykem a je podpořena velmi bohatým odkazovým aparátem a tabulkovými přílohami. Práce splňuje nároky kladené na disertační práce a proto ji jednoznačně doporučuji k přijetí a obhajobě.

V Praze dne 7. července 2012

doc. Ing. Jiří Patočka, CSc.